

דף מקורות - פרשת כי תצא – סבלנות משיחית

השיעור השבועי של הרב יצחק חי זאגא בבית הרב קוק, אור לח' אלול תשע"ז א. דברים כב - 'כי יקרא קן צפור לפניך בדרך בכל עץ או על הארץ אפרחים או ביצים והאם רבצת על האפרחים או על הביצים לא תקח האם על הבנים. שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך למען ייטב לך והארכת ימים. רמב"ן - במדרשו של רבי נחוניא בן הקנה.. אמר רבי רחמאי מאי דכתיב שלח תשלח את האם ולא אמר את האב, אלא שלח תשלח את האם בכבוד אותה בינה שנקראת אם העולם דכתיב (משלי ב ג) כי אם לבינה תקרא. מאי ואת הבנים תקח לך, אמר רבי רחמאי אותם בנים שגדלה ומאי ניהו שבעת ימי הסוכה ודיני שבעת ימי השבוע וכו'. והנה המצוה הזאת רומזת לענין גדול, ולכך שכרה מרובה למען ייטב לך והארכת ימים. רמב"ן.. - היא אם הבנים שמחה רמז לבינה, שלא ישא ויתן בה לכבודה שאינה נגדרת במניין, דכתיב [ישעיה מ] אין חקר לתבונתו, ולתבונתו אין מספר [תהלים קמז]. רבינו בחיי.. - היא הבינה שממנה יישאבו השבע שפע בכל שמטה ושמטה לחדש פני אדמה, והיא קן העולם, ונקראת "אם העולם".. והשלוח הזה אינו אלא בעוף טהור והיא עבודה וכבוד לאותה שנקראת "אם העולם" שאי אפשר ללוקחה ואין שם היום נתפש בה, כי היא למעלה משבעת ימי בראשית שאינה נגמרת במנין.. וכן העשירית נקראת "אם".. ואמרו רז"ל (ברכות לה:).. אין אביו אלא הקדוש ברוך הוא, ואין אמו אלא כנסת ישראל.

ב. איכה רבה פתיחות כ - 'רבי אלכסנדר פתח (תהלים ק"ב) שקדתי ואהיה כצפור בודד על גג.. אמר הקב"ה שקדתי אני להשרות שכינתי בבית המקדש לעולם, ואהיה כצפור מה הצפור הזה בשעה שאתה נוטל גוזליה היא יושבת בדד, כך אמר הקב"ה שרפתי את ביתי והחרבתי את עירי והגליתי את בני לבין או"ה וישבתי לי לבדי, איכה. רא"ש עה"ת - האם זו ירושלים שנקראת אמם של ישראל. ואת הבנים תקח לך אלו ישראל שכשחטאו נחרבה ירושלים ושלחם מעל פניו שנא' ובפשעיהם שלחה אמכם.

ג. שער הכוונות כד - 'והנה המלכות נקרא סוכת דוד הנופלת כי בעונותינו נפלה.. וכן כאשר רוצה לעלות צריך שיהיה על ידי זכויותינו ומעשינו הטובים.. וא"כ עתה אי אפשר לה לעלות אם לא יהיה בנו צדיקים גמורים אשר נשמותיהם קדושות וטהורות שיש להם כח לעלות עד מקום אימא וע"י תעלה המלכות.. והיתה מתמהרת קץ הגאולה. אך עתה בזמנינו בעו"ה אין יכולת.. וכמעט רוב הרעות והצרות הבאות על האדם באות לסיבה זו. אמנם עכ"ז יש קצת תיקון במה שנמסור נפשינו על קדוש השם בכל לב כי ע"י כן.. מתכפרים עונותינו כולם ויש בנו יכולת לעלות עד אימא עלאה כמ"ש חז"ל גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד.. שהיא אמא עלאה הנקראת תשובה..

ד. ישראל ותחיתו יד - 'כאחיזת הפשט והסוד זה בזה, יסוד אחדות תורה שבכתב עם תורה שבעל פה, ההסתכלות היותר פנימית עם ההסתכלות החיצונית בעולם, בחיים, במציאות, במסבות, בסגנון, באדם ובהויה, כן היא התאחדות הנס והטבע. בהנהגה וכמו כן באמונה. ההתעמקות החודרת מאחדת את הנפרדים, מה שהשביל הבינוני מפרידם. אורו של משיח, שיסודו רם ונשא וגבה מאד, מואר הוא מהתוכן העליון שהנס והטבע מאוחדים שם וכל העלילות של הטבע מקטן ועד גדול פועלים בעדו ועמו, על ידו ובהשפעתו, כמו העלילות הנסיות. המעשים כולם עומדים בצורה עוברית, כל ההויה כולה נשמות אפרוחים או ביצים, ורוח אלוקים מרחפת עליהם, ומשיח גנוז הוא בקן צפור, זהו היכול, והאפרוחים מתפתחים ומתגדלים והביצים מתחממים, והולכים ומתקרבים לצורת הוית החיים והמפעל, ובכללות הכל הכל כלול, הכל פועל, לא יחסרו גם כל הכחות השוללים, שגם הם מצטרפים להוציא כלי למעשהו, כמו הכחות החיוביים. והכחות השוללים, שהם מצטרפים אל הכל לעשות את הצביון של המטרה העליונה, שם בעומק ירידתם אורה חיובית עליונה גנוזה. תחת העוני הנורא עושר עליון גנוז וחי, קוב"ה וחד מסכנא הם המה יושבים בהיכל קן צפור.. הירידה למעמקי הסבות של כל מוחין דקטנות הם הם יסורי חנק לרוחא דמלכא משיחא דבגלותא בתראה בסיפיה, המתקן את הצעדים האחרונים, "אשר חרפו אויביך ד' אשר חרפו עקבות משיחך, ברוך ד' לעולם אמן ואמן" יסורי סקילה היו בכל התקופה של עבודה זרה.. יסורי שרפה, החורבנות והגזירות המלכותיות על התורה, שרפות התורה והשמדות הנוראות שהיו מכוונות לעקירת הנשמה והפנימיות.. יסורי הרג הם הם כל ההרגות, המיתות המשונות, וכל הרדיפות החיצוניות במעמד הכלכלה.. יסורי חנק הם הם היסורים האחרונים של ירידת האור למעמקים לחשוף סבות קטנות וקלות, לנעוץ תקוות במרחקים ומאורעות זמניות בנטיות לב של מושלים, ובמהלכים של השתדליות פוליטיות, לעורר גם קטני רוח, שאין להם כ"א מטרות קרובות

מגושמות ומצומצמות, והקטנות מחוללת את החוצפא, וחבל המחנק אחוז על הצואר, מונע את הדבור וסותם את האויר. רק רוח ד' אשר על עמו, אור התורה הפנימית יופיע להשיב רוחא דמשיחא, ומתוך האפלה יבוא אור גדול.

ה. תהלים פד - 'נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ד' לבי ובשרי ירננו אל א-ל חי. גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתה אפרחיה את מזבחותיך ד' צ-ב-אות מלכי ואלוקי.. עברי בעמק הבכא מעין ישיתוהו.. ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלוקים בציון. מגננו ראה אלוקים והבט פני משיחך. רש"י - ומדרש אגדה בבניינו מדבר והצפור היא כנסת ישראל. מגננו - הוא בית המקדש המגין עלינו. והבט פני משיחך - והסתכל בחסדיו ובטרחו אשר טרח וייגע על בנינו.

ו. אורות התחיה כד - 'אשרי איש שחושב עצמו כשיריים לגבי כנסת ישראל כולה, שהיא נחלת ד'. שכל מחשבות לבבו, הגיונותיו. חפציו ושאיפותיו, אמונותיו ורעיוניו, אינם כי אם חשק טמיר אחד להיכלל כולו באוצר חיים זה, להתחסד עם קן דיליה, דא כנסת ישראל.. חסידי הדור.. אין להם להסתכל בשום גרעון, בשום צד שלילי של כל נפש בישראל.. כי אם להעלות את הנקודה הכללית שבכל נשמה פרטית ברום גבהה ובעלוי קדושתה.. דוקא מתוך האהבה הנאמנה, מתוך רחשי הכבוד היותר מסורים בכל חום רוח ונפש, הננו באים להכריז על התשובה אל התורה והמצוה, אל הקודש והאמונה, אל מורשת אבות ומסורת קדומים, אל אור ד' אלוקי ישראל, המופיע על עמו ועל ארצו לעדי עד בגאון עזו.